O R A T I O
H A R V E I A N A,

PRINCIPIBUS MEDICIS PARENTANS;
MEDICINAM, ACADEMIAS UTRASQUE LAUDANS;
EMPIRICOS, EORUM CULTORES PERSTRINGENS;
COLLEGIUM USQUE A NATALIBUS ILLUSTRANS:
IN
THEATRO
COLLEGII REGALIS
MEDICORUM LONDINENSIUM
HABITA FESTO DIVI LUCAE, MDCCLI.

A GULELMO BROWNE, Equite Aurato, M. D. CANTAB. et OXON.
Hujusce COLLEGII Socio, Electore, Censore. S. R. S. et a Consiliis.

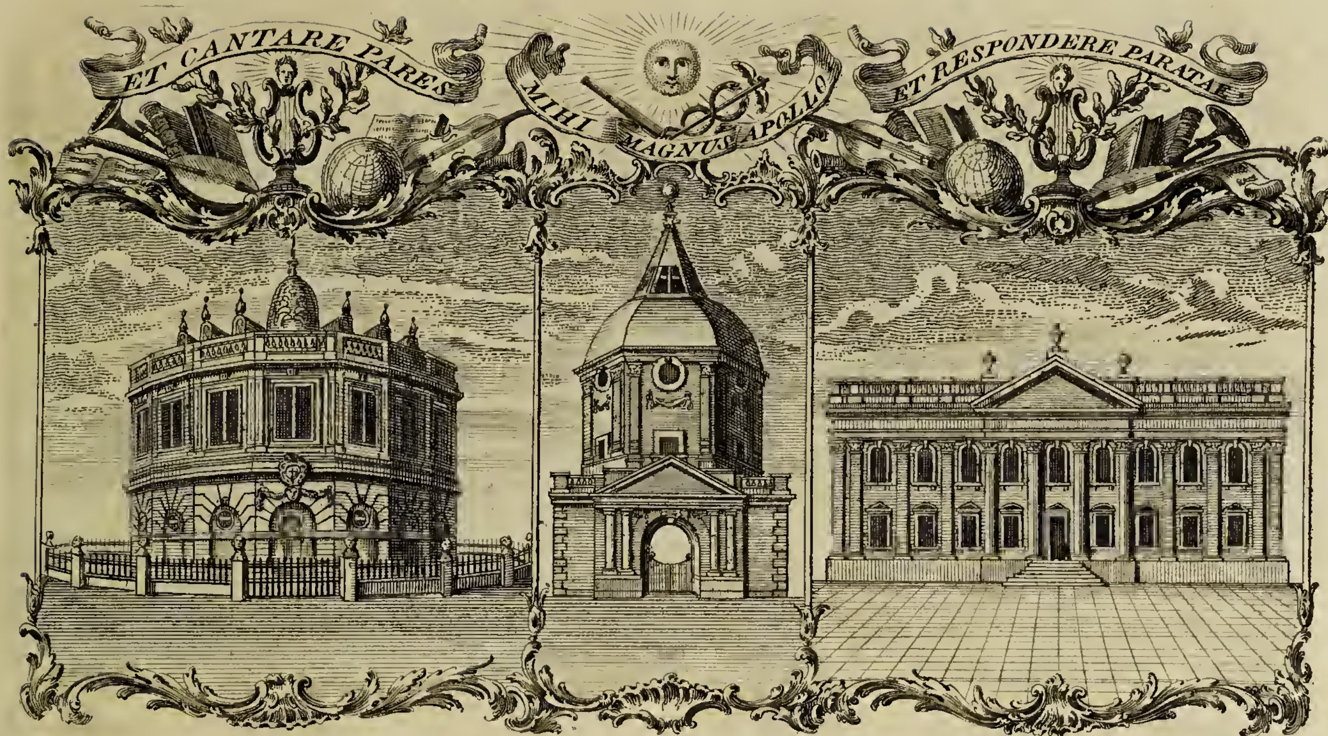
Editio altera.



Ita dicam, ut neque vera laus ei detracta oratione nostra, neque falsa afficta esse videatur. CICERO.

LONDINI,
Apud T. LONGMAN, C. & L. DAVIS, J. BRINDLEY.
OXONIAE,
Apud J. FLETCHER, & S. PARKER.
CANTABRIGIAE,
Apud W. THURLBOURN, & T. MERRILL.
Solidorum duorum pretio venalis.


LIBRARY



PRAESIDI

DIGNISSIMO, COLENDISSIMO,

DOCTISSIMIS, AMICISSIMIS

COLLEGIS,

HANC

ORATIONEM,

QUAM EDI VOLUERUNT,

OFFICIUM, AMOREM

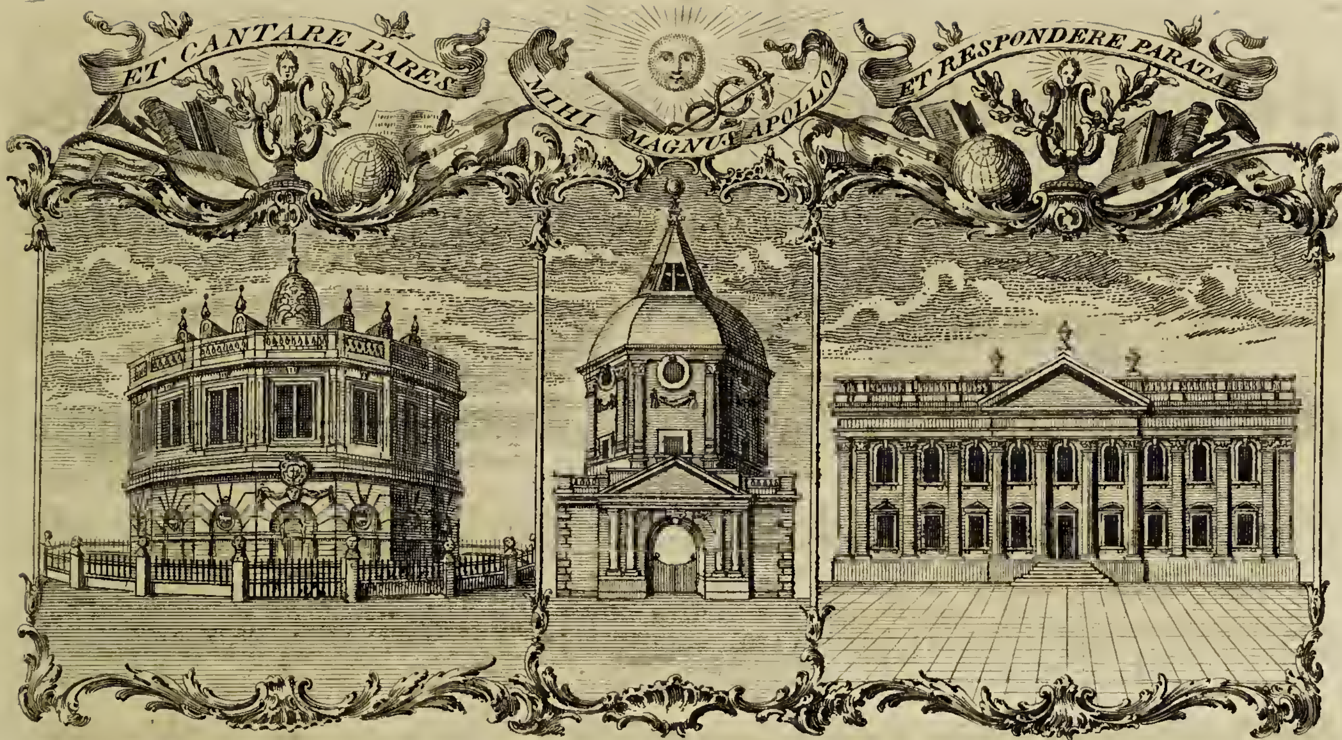
PRAESTANS,

DAT, DICAT, UTI PAR EST,

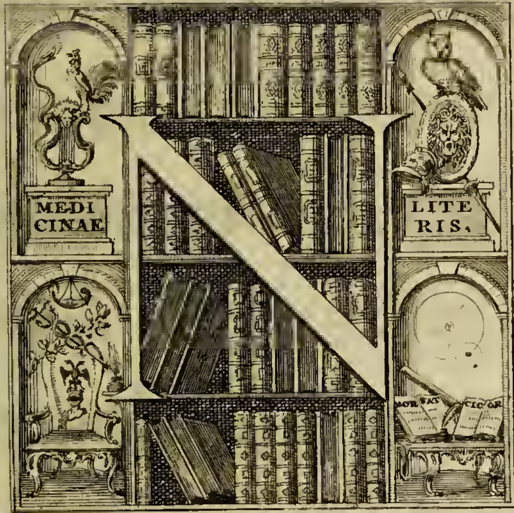
ORATOR HARVEIANUS.

DOCTI ET JUSTI NOMEN PARVI PENDERET,

QUI SERMONEM HUNC, INVITO ME, VERTERET.



ORATIO.



NIHIL oratoris muneri gratius, nihil auditorum expectationi jucundius, nihil ſaluti publicae utilius excogitari potuit, quam anteceſſorum illuſtrium, de genere humano bene meritorum, laudes celebrare, benefacta in luce collocare, nomina ſemper chara, *ſemper honorata* ab interitu vindicare. Dupli-

ci afficimur voluptate, duplicem percipimus fructum, dum, uno eodemque opere, et beneficia accepta grato recolimus animo, et paria aut, ſi poſſumus, majora dare, quaſi face praelata ducimur, vel potius admota accendimur. Hoc eſt quod ſapientia in primis jubet: *Inſpicere, tanquam in ſpeculum, in vitas omnium; atque ex aliis exemplum ſumere.* Immortalis igitur HARVEIUS, qui mirum in modum ſapuit, nulla re magis ſapuiſſe videtur, quam in feſto hoc ſolenni inſtituendo, memoriae majorum ſacro, qui rempublicam hanc medicam condiderunt, conſervarunt, ornarunt, auxerunt. Dubitari ſane poteſt, utrum *dulce* an *utile* in hoc inſtituto magis emineat: dubitari vero non poteſt, quin *omne tulerit punctum qui utile dulci* ita *miſcuerit.* Quam dulce eſt, *virtutes ex oculis ſublatas* denuo in conſpectum dari? Quam utile, illarum conſpectu ad honeſtam aemu-

lationem omnes incendi? Optimo atque admirabili hoc confilio praeclare voluit vir eximius, non fibi, fed generi fuo natus, non uni fuo faeculo, fed futuris omnibus profpiciens; ut ars medica, omnium longe praeftantiffima, quippe omnium longe utiliffima, fuis ipfius ftudiis et laboribus, fuis ipfius fcriptis atque inventis quam illuftris facta, altiores tamen gradus, cum in medicorum honorem, tum in hominum falutem, ufque afcenderet. Voluit, ut medicina Britannica, quae *hoc ipfo cognomine prae fe fert laudem*, felicibus quibus orta eft aufpiciis, gloriofis principiis digna procederet, *virefque* perpetuo *acquireret eundo.* Voluit, ut fcientiam nullis circumfcriptam terminis exquireret diligentia nullo fine coercenda: ut cujus beneficiis nullus ftatueretur limes, ejus praeconiis nullus poneretur modus. Voluit benefactores noftros quotannis commemorari, non

modo quod merendo illi *eatenus prodierunt*, verum etiam ut aemulis *daretur ultra prodire:* non modo ut aetas praeterita ſuas haberet laudes, verum etiam ut ſuccedens ampliores aſſequeretur. Voluit, ut quoties reluceſcat hic dies, toties *ſuum ſolem*, *ſua ſidera* agnoſceret orbis medicus: toties non modo ſalutaret gratulabundus, verum etiam *lumen de ſuo lumine accenderet*.

QUEM autem prius ſuſpiciemus, quem prius admirabimur, quam ipſum reipublicae noſtrae conditorem LINACRUM? *Quem* prius *celebrare ſumemus*, quam illum, cui *nos noſtraque debemus?* Quem prius *ſequi* totis enitemur viribus, ſi *paſſibus aequis* non poſſumus, quam chariſſimum parentem, optimum *patrem?* Ab illius laudibus jure ordiendum eſt, a cujus beneficiis originem duximus. Maxime certatum fuiſſe videtur inter

artem

artem et naturam, utra LINACRUM magis ornaret. Dedit natura ingenii indolem, nihil mediocriter, omnia inſigniter meditantem: dedit ars *doctrinam, quae vim promoveret inſitam, rectoſque cultus, qui pectora roborarent.* Cum natura nullum ingenio ſtatuerat terminum; noluit ars ullum poni modum ſtudio. Hinc avidiſſime LINACRUS ſitiebat literas, avidiſſime ſitiebat ſcientias; ſed aliis prae omnibus unam illam, quae alias omnes ſibi comites deſiderat, medicinae ſcientiam: nihil prius *orandum* eſſe putans, nihil potius enitendum, quam *ut ſit* ſibi, *ut ſit* omnibus *ſana mens in corpore ſano.* Cum vero ſitim hanc urgeret, potius quam expleret Oxonia ſua; cum *foecundiores*, quam iſta academia tunc temporis praebuit, poſtularentur *calices qui diſertum facerent*; Italos fontes, denuo nuper recluſos, omnique ſcientiae copia ſcatentes, feſtinatione

non

non minore quam cupiditate petiit. *Terras alio calentes ſole* ſapienter, feliciter mutavit; *patriaeque exſul ſe quoque fugit.* Fugit ſe rudem, incultum, illiteratum: rediit urbanus, facundus, eruditus. Oxoniae reverſus iſtas ſecum advexit diſciplinas, quas antea eo loci fruſtra quaeſiverat. Profeſſoris cathedra recte illi delata eſt, qui medicinae titulum huic adjicere unus potuit. Vidit ſolum utriuſque academiae infructuoſum, non quod ſterile eſſet, ſed quod incultum: ille literarum ſementem fecit, cui tam opima ſuccrevit meſſis, ut exteras noſtrae cito docerent, ex quibus ipſae modo didicerant. Lectiones medicas Oxoniae et Cantabrigiae, optimis ominibus, poſuit: apta COLLEGII MEDICORUM futuri fundamenta: certa teſtimonia, ſolam ſe velle ad collegium ſuum per iſtas academias haberi viam. Quantum in literis politioribus, quantum in matheſi, quantum in me-

dicina inclaruit LINACRUS, teſtantur ſua ſcripta, teſtes iſti integerrimi; teſtantur ſuae aetatis ſcriptores; teſtatur *unus inſtar omnium* Eraſmus. Ad aulam, nominis ſui fama, regiſque omnium prudentiſſimi juſſu vocatus, utraſque partes, et regiae domus valetudinem tutandi, et principis animum erudiendi, non magis libenter ſuſcepit, quam egregie explevit. Quin optimae ſpei juvenis, ad laudem atque decus, in maxima imperia natus, ARTHURUS Walliae princeps, *mala ducens avi* uxorem, vix e praeceptoris tutela emancipatus, a medici etiam manu acerba morte abreptus eſt: hoc ſolum LINACRO ſolatii relicto, quod *ſiqua dextra* medica vita tam amabilis, tam amata *defendi poſſet, etiam hac defenſa fuiſſet.* Sed quid dixi? Walliae principis deſiderium, vel inter ſolennia haec gaudia, *infandum jubet dolorem renovare!* Nos Walliae principem, heu qualem! heu quantum! moe-

rentes desideramus! Nos Britonum, meliorisque aevi spem tantam, *amorem ac delicias humani generis*, praemature ademptum dolemus! Nunquam non dolebimus, quod hic subito occiderit, quem, optimo patre sero tamen occidente, regem, *patrem patriae*, magnum Magnae Britanniae, en quam graviter aegrotantis, medicum, restitutorem, speravimus felici auspicio oriturum! Nunquam non dolebimus, quod hic ante diem clauserit supremum, qui singulum *diem perdi putavit*, *quo nihil cuiquam praestitisset:* qui autem ne unum quidem ita unquam perdidit! Nunquam non dolebit ipsa medicina, quod *tam charo capiti* impar esset servando: cujus *desiderio quis pudor sit aut modus!* HENRICUS OCTAVUS in regna succedens, munificentissimus ille literarum patronus, nil mirum, si patris ad exemplum, si filii affectu LINACRO usus est: nil mirum, si LINACRUS, summus ille

ille ſapientiae magiſter, praeclare *ſcivit* ſua vice *regibus uti.* Non ut ſibi ſuiſque honores ambiret; non ut privatas congereret opes; non ut conſanguineos et neceſſarios locupletaret: ſed ut literis atque artibus, non minus utilibus, quam honeſtis, patriam ſuam, totumque orbem ditaret. *In votis erat*, artem praecipue medicam, omnium primam pariter ac difficillimam, quam dum tam longo *ſtuduit contingere curſu*, *multa tulit fecitque*, *ſudavit et alſit*, regio demum auſpicio foveri, atque aptis laribus donari. Praeclarum hoc ſane conſilium! Annuente libenter rege, ſanciente ſapienter ſenatu, en COLLEGIUM REGALE MEDICORUM LONDINENSIUM! En tertiam ACADEMIAM, uni quidem, ſed illi optimae, caeteriſque omnibus amiciſſimae, ſcientiae ſacram! Quin LINACRUS *nil actum reputans*, *ſiquid agendum ſupereſſet*, ſodalitio huic medico aedes etiam ſuas commodavit

vivus, teſtamento legavit moriturus: vitamque vel ipſam gravi praeſidis muneri obeundo, quod ſepties recuſante licet ſenecta ſuſcepit, communibus rebus ad extrema invigilans, totam impendit. Sic regis ſaluti ſimul ac dignitati optime conſuluit; ut cum vitam ultra protrahere non poſſet medicina, aeternam ſervaret regale hoc collegium, ſuo nomine, ſuis auſpiciis fundatum: ut cum ſubditis diutius dominari negaret natura, darent benefacta in illorum memoria perpetuo regnare, atque elogiis doctorum et bonorum, quod magis exoptandum eſt, quam ſceptris, potiri. Sic, uno conſilio, et ſuo nomini, et regio honori, et humano generi ſimul proſpexit. Sic, uno opere, ſibi *monumentum aere perennius*, principi glorioſiſſimum immortalitatis trophaeum, populo ſanctiſſimum ſalutis templum ſimul erexit.

PROXIMOS

PROXIMOS *illi honores occupavit* ſui amantiſſimus CAIUS. Proſpere quidem rebus noſtris, et ſingulari fortuna eveniſſe videtur, ut LINACRO proximus, nec *longo intervallo proximus*, ſequeretur CAIUS. *Iſto* certe *defenſore*, *talique auxilio tempus egebat.* Niſi enim ille adfuiſſet, *tanquam a machina Deus*, tenella haec ſocietas, in ipſis fere incunabulis, et, quod omnium duriſſimum eſt, ab iſta manu, qua defendi debuit, oppreſſa concidiſſet. *Auſi ſunt*, *qui* non *didicerunt*, *abrotanum aegris dare:* auſoque huic, tam temerario, tam ſaluti hominum infeſto, favere viſi ſunt ipſarum legum, quae collegio vitam atque ſpiritum dederant, quidam magni nominis interpretes; ipſi certe *elleboro omnique Anticyra* digni. In arenam vero deſcendens CAIUS, vindex atque propugnator acerrimus, ea facundiae vi, ea argumenti acie cauſam dixit, ut judices

ipſos judicio vicerit, *ſuoque ſibi gladio jugulaverit.* Conſervator idcirco noſter merito habetur CAIUS: qui ſi laudem iſtam non vidiſſet a LINACRO occupatam, certe equidem fuiſſet conditor. Cum autem Londini jam non erat locus, Cantabrigiae literatorum ſtabilivit ſocietatem, ſuo nomine celeberrimam; quae noſtro huic collegio ſocios *dedit*, *dabitque in omne aevum*, CAIO dignos, dignos LINACRO: quae dedit illum unum, quem utrumque collegium nunquam non jactabit, HARVEIUM. Noſtrum ſuo praeſidio ſic tutatum, velut alter parens, auxit ornavitque CAIUS. Nequid honoris deeſſet; dignos praeſidis officio ritus, inſignia digna comparavit. Ne conſiliis deſiderarentur *certi denique fines*; optimas leges, ſapientiſſima ſtatuta excogitavit. Ne majorum virtutes memoria exciderent; ne minoribus monita atque exempla deficerent; voluit acta noſtra in

tabulas

tabulas referri, annaliumque monumentis inſcribi. Hinc ipſius operae commentarios debemus, quatuor fere luſtra complectentes, ubi res noſtrae tam eleganter ſunt deſcriptae, quam praeclare fuerant geſtae. Dum LINACRUM ſuum jactat Oxonia, ut juncta manu, parique paſſu, in literis excolendis procederet, CAIUM illi parem oſtentat Cantabrigia; alma mater *alia atque eadem*, cum ſit utriuſque, *qualem decet eſſe ſororum, facies*, ſi *non una*, *nec tamen diverſa*. CAIUM ſpectatis LINACRO adeo parem ingenii acumine, adeo parem doctrinae copia, adeo parem vitae integritate, adeo parem animi benevolentia, et ſingulari in ſuos affectu, adeo demum in omnibus *ſimilem*, ut vix *ſecundum* diceretis. Cum natura videtur conveniſſe fortuna LINACRO CAIUM adaequare. Quicquid de uno dicitur, *mutato nomine de* altero *narratur*. Ambo Italas

adierunt

adierunt academias: ambo reverſi ſuas ditarunt: ambo matheſios, artis *vero falſum diſtinguere* docentis, clavis ſcientiae naturalis penetralia reſerantis, menſurae divinae *terraſque*, *tractuſque maris*, *coelumque profundum* dimetientis, continentis, conſtituentis, amore capti, dulcedine tracti: ambo ſtudiis humanitatis dediti: ambo Romanas Graecaſque literas excuſſerunt: ambo medicinam veterem non modo, ut medicos oportet, *nocturna verſarunt manu*, *verſarunt diurna*, ſed etiam Latine elegantius loqui fecerunt, quam Graece antea loquebatur: ambo ſcripta porro ſua in lucem ediderunt, *quae argutum judicis non formidant acumen*. Uterque medicinae laudibus atque honoribus cumulatiſſimus: uterque commiſſam ſibi habuit regiae valetudinis curam; uterque praeſidis noſtri officium, an honoris neſcio an curae plenius, ſibi ſepties delegatum. *Utrumque* ſuum

incredibili

incredibili modo consentit astrum. Coelo micant medico propitii, gemini *fratres*, *lucida sidera.*

FUNDAMENTIS reipublicae nostrae tam feliciter positis, tam sapienter munitis, nihil ultra desiderabatur, nisi honesto certamine, laudanda contentione, medicinae studia, medicinae beneficia, pomoeria nostra ampliare. Successit in hoc rerum statu auspicatissime CALDWALLUS, optimarum optimae reginae ELIZABETHAE medicus. Ille palaestram statim instituit, ubi generosi pugiles vires suas ita exercerent, ut *laurea Apollinea* essent *donandi.* Lectiones chirurgicas prudentissimo hoc consilio fundavit, stipendio satis amplo dotavit. Nec diminutionem vel minimam sentit hoc beneficium, quin maximam potius cum honoris tum affectus accessionem, quod amicissimi Baronis LUMLEII sociam agnoscat manum.

Nec

Nec mirum, ſi tam benignus ſentiretur CALDWALLI radius, cujus ortum tam inſolitus, tam ſingularis illuſtraverat ſplendor. Egregium enim hunc virum, non modo omni laude, verum etiam omni lege majorem, uno eodemque die, et ſub examen vocatum, et in numerum candidatorum adſcitum, et ſocietati adſcriptum, et cenſoria poteſtate donatum, atque uno fere eodemque menſe, in electorum ordinem cooptatum, id quod ſibi uni contigit, praeterea nemini, vidit, et vidiſſe gloriatur haecce academia. Quam abunde ſpem tantam de meritis ſuis conceptam implevit, quam praeclare velociſſimo hoc honorum decurſu videtur dignus, Olympiorum noſtrorum conditor primus! Huic *ſimilis* et *ſecundus* ſuccedens GULSTONUS, lectiones pathologicas ſtabilivit. Tertius his acceſſit CROONIUS, qui, muſculares adjiciens, cultrum anatomicum, atque ingenium medicum

medicum ulterius exacuit. Quin CALDWALLI beneficentiam ut exaequaret felicitas, nihil famae ſuae ſplendidius, nihil fortunae laetius contigiſſe potuit, quam quod iſtam poneret cathedram, unde, *tanquam ex tripode*, magnum illud naturae arcanum, ab omni aetate ad ſuam reconditum, reliquis omnibus negatum, ſibi ſoli creditum, SANGUINIS CIRCUITUM enuntiavit IMMORTALIS HARVEIUS.

MAGNO NOMINI adſurgimus omnes! HARVEIO oriente, *FERREA* jam *primum* MEDICINAE *deſinit* AETAS: *Ac toto ſurgit* MEDICO *GENS AUREA mundo!* SUUS *jam regnat APOLLO!* Nobiliſſimum illud, ſanguinis circuitus, inventum, gloriam HARVEIO dedit vere immortalem; omni elogio, omni monumento longe majorem. Delentur ſculpturae; abolentur imagines; diruuntur marmora;

exeduntur aera: ſed quamdiu fluxus fluvii vitalis, refluxuſque, ſuum *in ſeſe volventem* circulum ſervabunt, tamdiu Harveii *honos*, *nomenque ſuum*, *laudeſque manebunt*. Admirabile hoc inventum dedit nobis filum, Ariadnae ad inſtar, quo per aditus difficillimos, per caeca et flexuoſa itinera, ad morborum monſtra,in corporis labyrintho ſe occultantia, carneſque humanas depaſcentia, detegenda atque extinguenda ducimur. Quam praegnans autem eſt inventorum hoc unum inventum! Quam plena veritatum haec una veritas! Materiae ſimilis, in partes innumeras diſtribuenda, nec tamen unquam exhaurienda! Quot enim inſignes viri, *data hac porta*, varias oeconomiae vitalis vias, varia inſtrumenta, alius alium indagarunt, atque ex tenebris eruerunt! Whartonus glandulas; Gliſsonus hepar, ventriculum, inteſtina; Williſius cerebrum, genus nervoſum; Lowerus cor;

CROONIUS muſculos, maxima cum laude excuſſerunt. HARVEII genius, tanquam ſol medicinae, in ſyſtematis centro conſtitui videtur: circa quem, quot praeclara volvuntur lumina, radiis ab illo derivatis reſplendentia! Tu quantum effulges HARVEIE ſidus, cum tot tantoſque habeas ſatellites! At non ſatis fuit HARVEIO, artem famamque ſtudiis atque inventis amplificaſſe, niſi res etiam noſtras opibus augeret: niſi amore plus quam paterno nos filios complecteretur. Ne deeſſent literatorum domicilio literae; bibliothecam condidit, librorum *non curta ſupellectile* inſtruxit, curatorem amplo cum ſtipendio aſſignavit. Ne deeſſet ſociis ipſa ſocietas, liberali colloquio, jucundoque convictu ſuſtentanda; non modo coenaculum conſtruxit, verum etiam menſam appoſuit: praeter illam cenſorum menſtruam, hanc annuam, hanc ſolennem. Tu autem, beatiſſi-

me ſenex, quantum ingenio, tantum amore omnes viciſti! Te exemplum dediſti tam ſingulare, tam inauditum, ut cum admiratione obſtupeſcimus, et vix fidem adhibemus! Non ſatis habuiſti nos filios tuos haeredes deſignare: quin cum tardior tibi acceſſurus videretur ſupremus dies, quam pati poſſet tam benevolus animus; ne per hunc, quaſi beneficentiae tuae invidentem, ulterior necteretur mora; in pleno tuorum conſeſſu, patrimonio tuo te exuens, id omne in praeſidis manus tradidiſti; fruſtraque reclamante notiſſimo iſto juris effato, *Nemo eſt haeres viventis*, feciſti, ut ad nos te vivo obveniret haereditas. O beneficentiam admirandam! Hanc, uni tuo nomini debitam, hanc, uno tuo nomine dignam, jure dicamus HARVEIANAM!

SI ſilerem ego, loquerentur hi parietes, loque-

rentur

rentur hae aedes, atque HAMEIUM laudarent. Cum tam rara temporum contigerit infelicitas, quae nec magiſtrum, nec libertatem pati potuerit; *delirante* primum *rege*, delirante dein populo, quorum uterque capite tandem *plectitur*; ſub improborum haſta ponitur collegium. Poſitum HAMEIUS, non ſibi, ſed nobis, grandi pecunia redemit. Cum infortunio, ut fit, infortunium inſequente, tam immane, tam vorax eruperit incendium, quod nobiliſſimum hoc univerſi orbis emporium in cineres fere totum ita redegerit, ut miremur quantillum fluxerit temporis ſpatium inter civitatem maximam et nullam; dum ſacris ipſis non pepercit aedibus, noſtros etiam proſtravit lares. Proſtratos HAMEIUS, liberali manu, auſpicatiſſimoque exemplo, reſtitui curavit; fecitque, ut a flammis ac ruinis *pulchriores multo eniteſcerent*, novoque ſeipſos ſplendore antecellerent. Deerant etiamnum coe-

naculo

naculo ornamenta: id ut exquifita manu elegantiffime ornaretur, fumptibus fuis cavit HAMEIUS. Deerant nofocomiis peritiores medici: ut nunquam defuerint ex ordine fociorum peritiffimi, honefta praemia affignavit HAMEIUS. Deerat praefidis officio honorarium: perpetuum ftabilivit HAMEIUS. Oratoris parcum nimis videbatur: duplicavit igitur HAMEIUS. Deerant collegio fuftentando praedia: lauta et fructuofa legavit HAMEIUS. Qui tam in copia, quam varietate benefaciendi adeo excelluit, merito appellandus eft, infignis ille benefactor HAMEIUS.

MAXIMI honoris pariter ac *beneficii quafi immemor exprobrarer*, fi nobiliffimus Marchio DORCESTRENSIS filentio praetermitteretur. Vir natalium amplitudine illuftris: doctrinae et virtutis fplendore illuftrior. Ab alma matre Cantabrigienfi

brigienſi inſtitutus, literis ſe totum dedidit. Cum vero valetudinem, inexplebili ſcientiarum cupiditate, nimiaque ſtudiorum intentione graviter labefactatam, integram reſtituerit optimum HARVEII ipſius conſilium; tam medicinam quam medicos adeo amavit et coluit, ut vel ſocietatem noſtram petere dignaretur: quam ut ſumma ejus doctrina vendicare potuit, ita prima dignitas aſpernari noluit. Nec mirum, cum ſeipſum dedit, ſi bibliothecam ſuam praeſtantiſſimam nobis dederit. Donum ſane regibus ipſis invidendum: ſi pretium reſpiciamus, nonnullis aureorum millibus aeſtimatum; ſi donantis animum, prorſus inaeſtimabile. Ita *merendo ſui memores* omnes omnium aetatum medicos *fecit* hic medicorum nobiliſſimus, idem ac nobilium eruditiſſimus. Quinetiam album noſtrum Marchionis nomine ſic inſignitum, hoc tanto exemplo, vel altiſ-

ſimum

ſimum nobilitatis gradum aſcendit. Hujuſce enim veſtigiis inſiſtentes, ſocietatem noſtram ſumma titulorum dignitate illuſtrarunt Ducum *par nobile*, ille RICHMONDENSIS, hic MONTACUTENSIS. Uterque tam egregia benevolentia, tam inſigni humanitate praeditus; uterque tam cupidus prodeſſe, vitaeque malis, quantum in ſe erat, mederi; ut ſi non ordini, ſaltem animo ſuo, locus inter medicos daretur digniſſimus. Ambo ita morum, atque virtutum ſimilitudine conjuncti; ita, quaſi geminum fratrum nobilium ſidus, in coelo reſplendent noſtro; ut ſimul ſemper debeant ſuſpici, ſimul ſemper debeant laudari. Ambo ita amicitia, vitaque ipſa uniti; ut cum hunc, quaſi communis *animae partem*, *rapuerit maturior vis*, ille *quid moraretur altera*, *nec charus aeque*, *nec ſuperſtes integer?* Idem *ille* annus procerum ordini tam inimicus, tam

funeſtus,

funeſtus, *utramque duxit ruinam.* Quantum orbis debeat univerſus tam ſplendidis benevolentiae et beneficentiae exemplis, pro dignitate dicere verba deficiunt. Quantum nos tantis debeamus patronis, quorum titulis, pariter ac virtutibus, tabulae noſtrae tamdiu ſuperbierunt, jam orbatae ſatis loquuntur. Quantum ipſe debeam, tacere malim, ne mea nimium ſorte gloriari videar.

Cum novae atque certioris medicinae glorioſa fundamenta jacuerat Harveius, eam praxi ſua, ſcriptiſque, mirum quantum erexit Sydenhamus. Ille tam fidas, tam accuratas morborum hiſtorias contexuit; ſuaſque ſingulas curationes, tam plane, tam perſpicue expoſuit; ut vel aegris ipſis adſidere, et quae deſcribuntur acta, non tam legere, quam agere noſmetipſi, videamur.

Hippocrates hic Britannicus hypotheſes medicas, bellulas iſtas conjecturarum nubes, quas pro veritatis Junone, captare atque amplecti ſolent, qui medendi ſcientiam rapere potius, quam ſectari cupiunt, lumine ſuo diſpulit penitus, ac diſſipavit. *Opinionum commenta*, quae *delet dies*, ille maturius delevit: *Naturae judicia*, quae dies idem *confirmat*, ille praevertendo confirmavit: propter acumen et diligentiam in obſervando, propter lucem ac facilitatem in explicando, propter fidem atque integritatem in communicando, nunquam obliviſcendus, nunquam non laudandus SYDENHAMUS.

HUJUS in praxi exemplum ſequutus eſt, famam vero ſuperavit, qui ad ſummum medicinae apicem, non tam adſurrexiſſe, quam evolaſſe videtur RADCLIVIUS. Ingenium illi erat tam *parabile*, tam

tam *facile* judicium; ut crederent eum omnes, *non fieri* medicum, ſed *naſci.* Tantam ſui opinionem in omnibus excitavit; ut nemo eſſet qui non illum, tanquam divum ſalutis, pene adoraret. Miniſtrum quidem, quod medici eſt, naturae ſe praebuit: ſed ea arte praebuit; ut non tam dominam ſequi, quam ducere videretur. Novit, *quod maxime ad* artem *pertinet*, *et neſcire malum eſt*, ubi parum, ubi nihil, ubi omnia medicum agere oporteat: ubi conſiſtere et victoriam expectare, ubi feſtinare et praeripere, prudentius ſit in medicina imperatoris conſilium. Nonnunquam Caeſaris celeritate uſus, ad morbum *venit*, *vidit*, *vicit:* ſaepius Fabii patientiam imitatus, *cunctando* ſalutis *rem reſtituit.* Parvula, ſed expertiſſima, medicamentorum manu, totus militabat, totus nitebatur: tanto caeteris in medendo felicior, quanto in remediis ſimplicior.

Magnus in vita ſplendor, major in verbis vis atque auctoritas, maxima in *ore vultuque* dignitas, ne dicam majeſtas, hunc medicorum facile principem oſtentarunt. Cum vero *non eloquentia, ſed remediis curentur morbi*; cum ipſa medicina *ſpectetur agendo*; literas, quas ideo jactare dedignabatur, neſciviſſe, contempſiſſe fertur. Quanti re autem vera literas aeſtimavit; teſtor inſtitutionem ſuam Oxoniae celeberrimam, arti noſtrae omni ſcientia, domi foriſque, excolendae dicatam: teſtor bibliothecam Radclivianam, omnium longe ſplendidiſſimam, ea qua par erat celebritate, literis nuperrime conſecratam.

Successit, qui meritis modo laudatis non ſolum eminuit, ſed etiam cumulo id unum quod defuit ampliſſime adjecit, humaniſſimus Freindus. Hic non medicinam magis, quam medicos,

amavit

amavit et coluit: nec ſuperbiens, nec vel contentus, quod ipſe adeo eſſet inſignis, niſi et alios, quantum fieri potuit, ſui ſimiles efficeret. Quantumcunque ſcivit; et quantum ſcivit! nihil ſe ſcire credidit, niſi faceret id alii itidem ut ſcirent: illud utique animo perſuaſiſſimum habens, omnem ſcientiam communem eſſe theſaurum, non in arca privata ſeponendum, ſed in publicum aerarium ſedulo conferendum. Arcana aut in ſcientia, aut praxi venditare, dedecus putavit, medico liberali ac ingenuo maxime indignum: quippe qui vel habet et celat invidus, vel falſo jactat ſubdolus, utroque nomine contemptui habendus. Non ille *ſuo urebat fulgore*, non *praegravabat artes infra ſe poſitas*, ſed ſua, quaſi communi, luce illuſtrabat, animabat: vivus idem, quam *extinctus*, magis *amabilis*; nunquam non amandus, nunquam non amatus.

amatus. Nihil magis cordi fuit, nihil ardentioribus optavit votis, quam commodo et honori hujuſce ſocietatis inſervire; quam ſplendorem atque auctoritatem, undique qua potuit, adaugere: id quod amplitudine ſua quam maxime effecit, atque efficiet ſemper ſui memoria. Nulla de illius eruditione moveri poſſit quaeſtio, cum ad hominum notitiam atque exiſtimationem, ipſe ſcribendo viam aperuit: ut quam bene artis ſuae fundamenta jacuerat, non ex vulgi opinione, ſed doctorum judicio conſtaret. Fruſtra autem ſumus, ſiquid adjici poſſe credimus iſtius famae, ac laudibus, quas ſua ipſius ſcripta abundiſſime cumulant, tutiſſime cuſtodiunt, praeclariſſime praedicant.

Nunquam obliviſcendus eſt Haleus, ipſe *noſtri nunquam oblitus.* Quantum doctri-

nae,

nae, quantum amori ſuo debemus! Ut docti eſſemus dum in vivis erat, ſuo exemplo, ſuis conſiliis cavit: ut poſt mortem ſcientia nos inſtrueret, ad libros coemendos grandem pecuniam legavit.

PELLETTUS optimo jure laudandus eſt; qui omni doctrinae laurea, omni virtutis et dignitatis praeſidio, cathedram noſtram implevit, ornavit. Si SANGUINIS CIRCUITUM ore Delphico edidit HARVEIUS; carmine Poeonio celebravit, ſacravit PELLETTUS: Phoebo patre filius uterque dignus.

LAUDANDUS PLUMTREUS, honoris noſtri cultor aſſiduus, *cujus* ipſe *pars magna fuit:* medicinae ſimplicis, quipe verae, amicus; pharmacopoeiae ſimplicioris curator, auctor.

Laudandus omni nomine Jurinus; intima mathesios, medicinae, literarum artiumque universarum notitia insignis. Hanc vero singularem laudem sibi propriam fecit: quod suis calculis, suis rationibus innixa, usque eo processerit variolarum, quae non ita pridem instituta est, *insitio* dicta; ut spes sit, morbum hunc foedissimum, et vultui et vitae, heu! nimis infestum, brevi a chartulis hebdomadalibus esse exsulaturum, lethali signo non amplius notandum. Quem autem honoribus summis, diutinisque dignum, sua fama, sua scripta demonstrant, *hunc tantum* cathedrae nostrae *ostendunt fata, nec ultra esse sinunt.*

Vivorum laudes aggredi non audeo; quanquam nullus pateat, aut jucundior, aut uberior dicendi campus: quoniam, ne assentatio ingenuis

genus imputetur; ne virtus ipſa non *ad imum ſervetur*; jubet inſtituti lex atque ratio, ut poſthumae ſolum dentur: ut nihil fas ſit laudare, *niſi quod Libitina ſacraverit.*

Tot tantiſque illuſtrata patronis, quorum praeconiis immorari, *ſi quantum cuperem poſſem quoque*, non ſinerent temporis anguſtiae, Linacro *duce, et auſpice* Linacro, gloriam aeternam conſequuta eſt reſpublica noſtra. Illi tamen nonnunquam id contigit, quod regium eſſe dicitur, *Bene agere, et male audire.* Delicati nimirum homines, qui voluptate, non uſu, omnia metiri ſolent, quicquid gulae minus placuerit, tanquam corpori inimicum damnant: nec ſanari minus moleſtum, quam aegrotare miſerum putant; dum tam remedii, quam morbi taedium pariter afflixerit. Quaſi medicina *ipſa ſit morbus!* Hinc empiricorum

dolis ac fallaciis facilis praebetur anſa: qui cum certiſſimam promittant ſalutem, eamque unico omnipotente, quod venditant, arcano redimendam, tantam fidem, vel potius *dementiam* apud hujuſce gregis aegros inveniunt; ut hi, ſcientiae licet cathedram contemnere audeant, ignorantiae tamen crepidam demiſſe oſculentur; et *capita ſua non dubitent credere, quibus calceandos nemo* prudens *committeret pedes.* Verum enimvero, *Ipſa ſi cupiat ſalus, ſervare prorſus non poteſt hanc familiam. Mortis mille modos* invenit luxuria; *mille ſalutis* ſola dabit medicina. Miſſis igitur, et in malam rem abire juſſis, qui fungi una nocte naſcuntur medici; qui fungi quoque pereunt, nullam poſt ſe memoriam relinquentes, niſi effraenatae audaciae, craſſaeque ignorantiae; *quae ſeges* empiricos *tulit, atque omnibus annis feret:* nihil nobis reſtat, niſi inſignia anteceſſorum noſtrorum exempla

ſequi;

ſequi; et medicinam veram, ſcientiae ſtudioſiſſimam, utilitatis amantiſſimam, fraude et fuco alieniſſimam, fidiſſimam naturae miniſtram, ſalutis *cuſtodem rigidumque ſatellitem*, omni ſtudio, uſu, ac labore excolere, omni virtutis et doctrinae fructu ornare, omni dignitatis, concordiae, et benevolentiae praeſidio munire, atque ab omni prorſus opprobrio vindicare. *Longiorem* ſane *orationem* majorum memoria *poſtulat*, veſtra *certe* virtus *breviorem*.

FINIS.

